

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a de griffie

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlage(n): 1

Ons kenmerk: 45154
Contact: R. Huisman
Doorkiesnummer: +31180451389
E-mailadres: r.huisman@bar-organisatie.nl
Datum:

01 FEB 2019

Betreft: Uitbreiding biodiversiteit openbare ruimte

Geachte raadsleden,

In het collegeprogramma 2018-2022 is aangegeven ons te richten op "Meer en kwalitatief beter groen". In de bijbehorende tabel wat daarvoor gedaan wordt is het onderwerp " biodiversiteit (aanpassing onderhoudsregime bermen t.b.v. insectenbeheer) " opgenomen.

In deze brief geven wij de achtergronden aan over dit onderwerp, de huidige stand van zaken en de mogelijkheden de biodiversiteit te vergroten.

Insecten zijn belangrijk

De afgelopen tijd is er terecht veel aandacht voor de afname van het aantal insecten. Voornamelijk de bijen hebben het zwaar. Omdat de meeste planten afhankelijk zijn van de bestuiving door bijen, zijn ze bijzonder nuttig voor onze voedselvoorziening. Met een bij-vriendelijk beheer profiteren ook andere insecten en daarmee de insect etende vogels. Kortom: ook de gemeente ziet het belang van insectvriendelijk beheer.

Wat gebeurt er als we niets doen?

Als deze afname blijft doorgaan zal dat betekenen dat er soorten insecten en planten soorten zullen verdwijnen. Door het verdwijnen van bijvoorbeeld bijen kan de voedselvoorziening in de problemen komen en andere dieren die afhankelijk zijn van insecten.

Het bovenstaande heeft ons doen besluiten de biodiversiteit als onderwerp op te nemen in het collegeprogramma 2018-2022.

Huidige stand van zaken

In onze gemeente wordt reeds een maaibeleid toegepast dat er op gericht is om de biodiversiteit te vergroten door het ruw gras twee keer per jaar te maaien en na 4 tot 8 dagen het maaisel af te voeren. In het collegeprogramma hebben wij opgenomen dat wij de biodiversiteit in de openbare ruimte verder willen vergroten. Onder uitbreiden van de biodiversiteit verstaan wij het vergroten van de

leefomstandigheden voor dieren (vlinders, bijen, vogels, insecten en knaagdieren) door middel van het zorgen voor voldoende foerage gebieden en schuilmogelijkheden gedurende het gehele jaar.

In deze brief geven wij de mogelijkheden en de beperkingen aan die we tegen komen bij het verder vergroten van de biodiversiteit in de openbare ruimte.

Bij welk beheertype vindt de uitbreiding van de biodiversiteit plaats en hoe?

In de grasvelden die gelegen zijn op de taluds van dijken en langs de wijkgrenzen. Deze grasvelden worden in beheer omschreven als ruw gras. Het beheer hiervan is dat het gras twee keer per jaar wordt gemaaid en dat na 4-8 dagen het maaisel opgeruimd wordt. Door af te wijken van de maaifrequentie, door in plaats van twee keer te maaien over te gaan naar één of een gedeelte niet te maaien, kan de biodiversiteit uitgebreid worden.

Ook door gebruik te maken van bloemenmengsels kan de biodiversiteit worden vergroot. Deze worden één keer per jaar gemaaid en het maaisel wordt na 4-8 dagen handmatig opgeruimd.

De 4-8 dagen wachttijd voor het opruimen van het maaisel is gedaan om de aanwezige insecten en andere dieren de kans te geven zich te verplaatsen. Als het maaisel direct opgeruimd zou worden dan zouden een hoop insecten en andere dieren afgevoerd worden.

Toepassingsgebied: Deze maatregel kan toegepast worden langs de randen van de wijken, het Reijerpark en in de buitengebieden.

Beheer van gras: Het aanbrengen van bloembollen mengsels in het gras.
Het aanbrengen van stroken of vakken bloemenmengsels in het gras.

Toepassingsgebied: Het aanbrengen van bloembollen mengsels kan toegepast worden in de wijken. Wat betreft het aanbrengen van bloemenmengsels, dat kan zowel in de wijken als in de randen langs de wijken.

Beheer van beplanting: Door bij reconstructies van heestervakken een beplanting te kiezen die de biodiversiteit kan vergroten. Voorbeeld vlinderstruiken (vlinders) heder (bijen) cotoneaster (bessen) of meidoorn (vogels).
Meer fruitbomen in beplantingsvakken toepassen

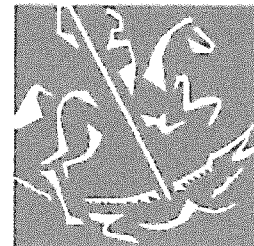
Toepassingsgebied: In de wijken door gebruik te maken van beplanting die meerwaarde heeft voor de dieren (bijvoorbeeld vlinderstruiken, klimop en dwergmispel).
In de randen langs de wijken en het buitengebied te kiezen voor beplanting die voedsel en schuilmogelijkheden bieden (bijvoorbeeld vlierstruiken, dwergmispel, sneeuwbes en meidoorn en vlinderstruiken).

Overige maatregelen: Plaatsen van insectenhôtels op diverse locaties.

Toepassingsgebied: In de wijken en randen langs de wijken en het buitengebied.

Beperkingen bij het vergroten van de biodiversiteit

- De vruchtbaarheid van de rivierkleigrond in deze regio is een factor die invloed heeft op het resultaat van de maatregel. De vruchtbare rivierkleigronden brengen minder verschillende soorten kruiden voort maar wel meer per soort. Arme gronden brengen meer verschillende kruiden voort, maar minder per soort. In gebieden met zandgronden (Veluwe – Brabant) hebben ze minder last van deze beperking.

- Esthetische aspect bij het beheer van het gras in stedelijke omgeving. Bij het aanleggen van zoomvegetatie in grasstroken tussen de woningen kregen we in het verleden te maken met oneigenlijk gebruik van de zoomvegetaties (grond stortingen en grof zwerfvuil).
- De levensduur van de bloemenmengsels is vrij kort (2-3 jaar). Na deze periode moet een nieuw mengsel aangebracht worden. Klein gedeelte van het mengsel zal na 2-3 jaar nog aanwezig zijn om toch die diversiteit van kruiden te behouden zal nieuw mengsel aangebracht moeten worden.

Locaties waar in voorjaar 2019 diverse maatregelen genomen worden

Ridderkerk-West:	Populierenlaan achterzijde Jasmijnstraat strook Bloemenmengsel aanbrengen in ruwgrasstrook.
	Reijerpark op diverse locaties zoomvegetaties aanbrengen en maaibeheer aanpassen (van 2x naar 1x maaien en gedeeltes laten staan) en maaibeheer ruwgras aanpassen op enkele locaties.
Ridderkerk- Centrum:	Jonkheer van Karnebeekweg langs singel strook bloemenmengsel aanbrengen. Dr. Kuypersstraat strook bloembollenmengsel aanbrengen in grasveld (is reeds uitgevoerd).
Bolnes :	Rijnsingel stroken met bloembollen aanbrengen
Rijsoord :	Veren Ambacht zoomvegetatie en bloembollen aanbrengen
Slikkerveer:	Langs de Randweg zoomvegetaties langs beplantingsvakken aanbrengen. Prinses Margrietstraat reconstructievakken gekozen voor hедера en Vlinderstruiken.
Drievliet `t Zand:	Zoomvegetatie langs beplanting op geluidswal.
Drievliet:	Zoomvegetatie langs gemeentelijke beplanting Oosterparkweg.

Locaties 2020 en volgende jaren

Op grond van de ontwikkelingen in 2019 worden nieuwe locaties voor de jaren 2020 en volgende nader bepaald.

Overleg met de Natuurvereniging

Met de Natuurvereniging is overleg geweest over de mogelijkheden en beperkingen zoals genoemd. De Natuurvereniging is gevraagd te reageren op alle hierboven genoemde passages die nu voorgesteld worden. De termijn waarop gereageerd kon worden was kort maar heeft geresulteerd in concrete aanvullingen en tips (bijlage 1). Deze reacties worden nader met de Natuurvereniging doorgenomen en waar mogelijk meegenomen in de uitvoering.

Bij het monitoren van vlinders bestaat er een verband tussen de toename van het aantal vlinders en de toename van het aantal bijen. Als het aantal vlinders toeneemt kun je er vanuit gaan dat het aantal bijen ook is toegenomen.

In najaar 2020 zullen de eerste monitoringsresultaten van de aanpassingen bekend zijn. De komende jaren zullen de resultaten van de diverse aanpassingen doormiddel van monitoring in beeld worden gebracht. Waar nodig worden maatregelen aangepast. Wat betreft de monitoring: de Natuurvereniging heeft aangegeven dat zij beperkingen hebben in de capaciteit en stellen voor de monitoring geheel of gedeeltelijk door een professioneel bureau te laten uitvoeren. Dit zal in overleg met de Natuurvereniging nader worden afgestemd.

Kosten

De kosten van bovenstaande acties zijn begroot op € 10.000. Dit is zowel voor de eerste aanleg als jaarlijks voor het onderhoud en het opnieuw inzaaien van het (kostbare) bloemenmengsel en bloembollen. Deze kosten worden structureel in de 1^e Tussenrapportage 2019 opgenomen.

Samenvattend

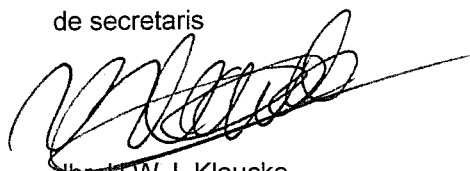
Het bovenstaande is een start om de biodiversiteit nog verder te verhogen dan wij al reeds deden. De resultaten van aanpassingen zullen toch pas op langere termijn zichtbaar worden. Wij blijven naar meer mogelijkheden zoeken die de biodiversiteit kunnen vergroten.

Over de uitbreiding biodiversiteit in de openbare ruimte zal een artikel in de Blauwkai geplaatst worden. Ook tijdens het wijkoverleg in de wijken zal aandacht geschonken worden aan het vergroten van de biodiversiteit in de openbare ruimte.

Wij vertrouwen erop u hiermee te hebben geïnformeerd en zullen u informeren zodra de monitoringsgegevens bekend zijn.

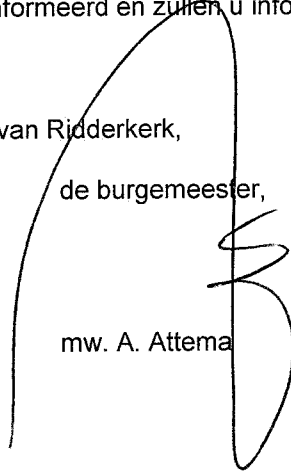
Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris

dh. H.W.J. Klaucke

de burgemeester,

mw. A. Attema

Bijlage

1. Reactie NVIJ